

вниманието, за да не може да се вгълби въ неговата философия, та тъй да завърши своето развитие...

До това връме той ще стои върху почвата на същето гледище, на което стоеше Чернишевски или Прудона, и съ единъ по-сilenъ размахъ на своето оригинално въображение, ще сътворява една по-прикладна мисъль въ нашата национална публицистическа литература. „Нашиятъ народъ има свой особенъ животъ, пишеше поетътъ нѣкоя и друга година слѣдъ побѣгането си изъ Русия, — особенъ характеръ, особна физиономия, която го отличава като народъ, — дайте му да се развива по народнитѣ си начала и ще видите, каква частъ отъ обществения животъ ще развие той; дайте му или поне не бѣркайте му да се освободи отъ това варварско племе, съ което той нѣма нищо общо, и ще видите, какъ ще той да се устрои. Или не видите съмето, зародишътъ въ неговитѣ общини безъ всѣка централизация, въ неговитѣ еснафи, дружества, мѣжки, женски и дѣтински?...“¹⁾ За да прояви народа „своя характеръ“ и да развие сине начала, които сѫ запазени въ неговитѣ общини, той срѣща голѣми прѣчъки отъ всѣкждѣ: отъ турци и правителство, отъ чорбаджии и духовенство — „тази непорината византийска воня, която продаде и съсиша народа, а днесъ носи на шия ключоветъ на неговитѣ окови“. ²⁾ Поетътъ признава, че вълци виятъ отъ всички страни надъ беззащитния народъ, за това не се двоуми по-скоро да опрѣдѣли и диагнозата и „радикалния“ лѣкъ: „изходъ отъ туй тежко и гнусно положение не сѫ новитѣ окови, новото раздѣление на тиранството, а народната революция, радикалния прѣвратъ, които сѫ триумфални врата за всѣки народъ, особено за нашия, който нѣма прѣминал, нѣма настояще, а има само едно бѫдаще и бѫ-

¹⁾ Съчинения, стр. 162 — 163.

²⁾ Съчинения, стр. 153.